

Omaishoidon tuki

Laki omaishoidon tuesta tuli voimaan 1.1.2006. Laki edellyttää, että omaishoitoa toteutetaan turvaamalla hoidettavan ja hoitajan hyvinvoinnin kannalta riittävät palvelut ja palvelujen jatkuvuus. Lain lähtökohtana on hoidettavan etu.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoitosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä.

Omaishoitajalla tarkoitetaan hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitosopimuksen. Muulla hoidettavalle läheisellä henkilöllä laissa tarkoitetaan esimerkiksi avopuolisoa tai hoidettavan ystävää, joka on käytännössä osallistunut hoitoon ja huolenpitoon.

Omaishoidontuella taas tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Lain mukaan kunta voi myöntää omaishoidontukea, jos henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa ja hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla. Lisäksi hoitajan terveyden ja toimintakyvyn tulee vastata omaishoidon asettamia vaatimuksia. Tukea ei voida myöntää, jos hoitajan terveys ja toimintakyky eivät vastaa omaishoidon asettamia vaatimuksia. Omaishoidon on myös oltava yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää. Edellytyksenä on myös, että hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva ja tuen myöntäminen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan (enintään 5-7 tuntia arkipäivää kohti) vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveyspalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Tämän vapaan pitäminen ei vähennä hoitopalkkion määrää.

Omaishoidontuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma. Suunnitelmaan tulee kirjata ainakin omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö, muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö, omaishoitajan hoitotehtävää tukevien sosiaalihuollon palvelujen määrä ja sisältö sekä miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana.

Hoito- ja palvelusuunnitelma on liitteenä omaishoitosopimukselle. Sopimukseen tulee aina merkitä tieto siitä täyttääkö omaishoitajan hoidon sitovuus kriteerit hoidon ympärivuorokautisuudesta.

Omaishoidon tuesta päättää kotihoidon osastonhoitaja yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa. Hakemuksia saa kotihoitotoimistosta. Ennen päätöksentekoa tehdään tarvittavat kotikäynnit.

Lisätietoja: Kotihoitotoimisto; Elisa Niemi, p. 7792 406